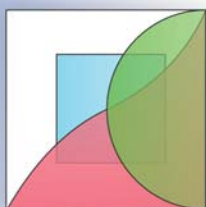
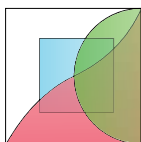

Złoty Jubileusz Domu Kultury

Złoty Jubileusz Domu Kultury

**Powiatowe Centrum Kultury i Sztuki
im. Marii Konopnickiej w Ciechanowie**

Ciechanów 2016

Redakcja:

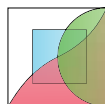
dr Teresa Kaczorowska

Zdjęcia w publikacji pochodzą ze zbiorów: Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie, Bożenny Śliwczak-Galanciak, Towarzystwa Miłośników Ziemi Ciechanowskiej, Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Z. Krasińskiego w Ciechanowie, Archiwum Państwowe m. st. Warszawy Oddział w Mławie, Archiwum i Kronik PDK, CKiSz, PCKiSz w Ciechanowie

Okładka:

Akwarela Władysława Ludwika Jurkiewicza

© Copyright by: Powiatowe Centrum Kultury i Sztuki
im. Marii Konopnickiej w Ciechanowie

Wydawca:

Powiatowe Centrum Kultury i Sztuki
im. Marii Konopnickiej w Ciechanowie
ul. Strażacka 5, 06-400 Ciechanów
tel./fax 23 672 42 96 (centrala), 23 672 25 26
tel./fax 23 672 35 09 (kino)
www.pckisz.pl; e-mail: pckisz@pckisz.pl

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

Sfinansowano ze środków Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej
w ramach zadania „50 lat Kina ŁYDYNIA w Ciechanowie”

Łamanie, druk i oprawa:

Drukarnia sprint s.c., K. Kuźniewski, R. Przybyszewski
ul. Pułtуска 70, 06-400 Ciechanów, tel. 23 673 34 30

Powiatowe Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej, położone uroczu u stóp Farskiej Góry w Ciechanowie, otoczone piękną parkową zielenią, obchodzi w 2016 roku swój Złoty Jubileusz. Przybytek kultury jest pomnikiem Tysiąclecia Państwa Polskiego. Otwarto go bowiem w 1966 roku, kiedy władze państwowe obchodziły 1000-lecie Polski, zaś Kościół – milenium chrztu Polski.

Mimo iż w swojej 50-letniej historii placówka przy ul. Strażackiej 5 zmieniała pięciokrotnie nazwę, to nieprzerwanie kontynuuje kulturalne tradycje otwartego w 1907 roku Domu Ludowego. Dlatego na oficjalnym otwarciu PDK-u w 1966 roku I sekretarz KP PZPR w Ciechanowie, Edward Lelen, przemawiał do licznie zgromadzonych gości i mieszkańców grodu nad Łydynią:

– Oddajemy dzisiaj wspaniały pomnik kultury naszego powiatu. Miejscowe społeczeństwo nigdy nie doczekałoby się takiego pomnika, gdyby nie władza ludowa. Przed kilkudziesięciu laty, z inicjatywy Marii Konopnickiej, otwarto w Ciechanowie Dom Ludowy. Jej życzeniem było, aby do tego domu wszedł lud. Dzisiaj realizujemy marzenia Konopnickiej.

(„Trybuna Mazowiecka”, 21 lipca 1966, nr 172, s. 1)

Ale PDK powstawał długo i z inicjatywy oraz przy dużym udziale mieszkańców i miłośników kultury miasta nad Łydynią. Funkcjonujący w latach 1947–1966, w małej oficynie przy ulicy Warszawskiej 16, „podwórzowy” Powiatowy Dom Kultury nie zaspokajał bowiem potrzeb kulturalnych ciechanowskiego „ludu”.

Pierwsze wzmianki o konieczności budowy nowego ośrodka kultury pojawiły się już pięć lat po zakończeniu II wojny światowej, 1 lutego 1950 roku, kiedy na posiedzeniu Związków Zawodowych Pracowników Państwowych w Ciechanowie opowiedziano się nawet za opodatkowaniem swoich pensji na ten cel (w wysokości 0,5 proc.), co było wielkim wyrzeczeniem przy ówczesnej powojennej biedzie. Na powstanie nowego domu kultury mieszkańcy zbierali też dochody z zabaw tanecznych, spektakli zespołu teatralnego z PDK-u, zaś władze powiatu przeznaczyły na ten cel nadwyżki budżetowe z lat 1957–1958 (w wysokości 5 700 000 zł). Decyzja o budowie Powiatowego **Domu Kultury Tysiąclecia im. Marii Konopnickiej** zapadła 25 marca 1959 roku,

Akt erekcyjny

Wmurowanie aktu erekcyjnego pod nowy PDK, 8 maja 1960 roku

roku, przewodniczący PRN Zdzisław Barwiński. Podczas uroczystości grała orkiestra wojskowa i przybyło wielu gości.

Na ukończenie budowy Powiatowego Domu Kultury Tysiąclecia im. Marii Konopnickiej ciechanowanie musieli czekać kolejne sześć lat. A tuż przed uroczystością otwarcia okazało się, że PDK musi podzielić się pomieszczeniami z innymi instytucjami: z **Kinem „Łydynia”** – wówczas osobnej instytucji należącej do Wojewódzkiego Zarządu Kin w Warszawie, która dzierżawiła salę (PDK mógł korzystać z niej tylko raz w tygodniu, w czwartki), **Powiatową Biblioteką Publiczną** (zajęła prawie całe pierwsze piętro, tzn. wszystkie najpiękniejsze sale z największymi oknami i tak było aż do 2001 roku) oraz **Klubem RSW „Prasa, Książka, Ruch”** (mieścił się w obec-

na II nadzwyczajnej sesji Powiatowej Rady Narodowej (PRN) w Ciechanowie. Rok później, już po wyborze miejsca pod ośrodek – niezwykle trafnym, przy parku nad rzeką Łydynią, pomiędzy „starym miastem a blokami” – wmurowano akt erekcyjny. Ceremonii tej dokonał, 8 maja 1960

Powstawanie PDK-u przy ul. Strażackiej 5

nej Galerii im. B. Biegasa). Jak wspomina Hanna Morawska–Tybuchowska w książce „Otwieram dom, królewski dom”, Dom Kultury otrzymał tylko szyld na budynku, cztery pomieszczenia na drugim piętrze (jedno było przeznaczone na potrzeby wystawiennicze BWA) oraz dwa pomieszczenia w piwnicach (bez okien i wentylacji). PDK dostał też nowe hole i korytarze do...sprzątania.

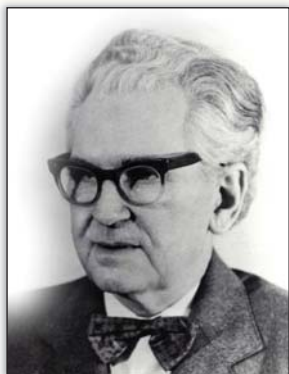
OTWARCIE

Nowy przybytek kultury oddano mieszkańcom do użytku 22 lipca 1966 roku, w Narodowe Święto Odrodzenia Polski (dniu wolnym wówczas od pracy). Ale wcześniej zaplanowano **oficjalne** otwarcie PDK-u dla władz i gości. Główna uroczystość odbyła się 20 lipca 1966 roku, przybyło wiele ważnych osobistości, w tym przedstawiciele najwyższych władz centralnych, wojewódzkich i ze wszystkich powiatów Mazowsza. Jak podaje „Trybuna Mazowiecka” (21 lipca 1966, nr 172, s. 1), wstęgę przeciął członek Rady Państwa PRL, sekretarz KC PZPR, poseł **Ryszard Strzelecki**, w obecności innych partyjnych notabli: członka KC PZPR, I sekretarza WKW PZPR – **Mariana Jaworskiego**, kierownika Wydziału Organizacyjnego KC PZPR – **Edwarda Babiucha** (późniejszego premiera), dowódcy Warszawskiego Okręgu Wojskowego – gen. dywizji **Czesława Waryszaka**, przewodniczącego Prezydium WRN – **Józefa Pińkowskiego** (późniejszego premiera), przewodniczącego ZG ZMW – **Zdzisława Kurowskiego**, prezesa KW ZSL – **Mieczysława Marca** oraz przedstawicieli władz miejscowych. Po przecięciu wstęgi, pierwszy kierownik PDK-u, **Wincenty Zgliczyński**, oprowadził gości i dziennikarzy po nowej instytucji kultury, zapoznając z planami i zamierzeniami.

Wszystkim podobała się elegancka, jasna i przestronna bryła budynku, z pięknymi holami i klatką schodową, znakomicie prezentująca się na tle zieleni parku. Naprzeciw głównego wejścia umieszczono popiersie Marii Konopnickiej oraz fragment jej

Otwarcie nowego PDK-u

*Pierwszy dyrektor PDK-u
Wincenty Zgliczyński*

wiersza, który napisała na otwarcie Domu Ludowego: „Otwieram dom, kró-

lewski dom / runiczną łaską cudu / niech wejdzie tutaj w promieniach zórz / mojego dusza ludu”. Projektantem nowoczesnego obiektu i, jak oceniano – najpiękniejszego wtedy w Ciechanowie – był architekt Dmowski, a podświetlone gąbłoty wystawiennicze na I piętrze – to dzieło inż. Kirszensteina, ojca Ireny Szewińskiej.

Duże wrażenie na wszystkich robiła sala kinowo-widowiskowa – na 462 miejsca, z wygodnymi siedzeniami, kilkoma kurtynami, z liczącą 105 m. kw. sceną, oświetloną przez 34 reflektory. Godzinę po otwarciu, w sali tej, odbyła się uroczysta połączona sesja: Wojewódzkiego Frontu Jedności Narodu oraz Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie – zwołana z okazji Tysiąclecia Państwa Polskiego i 22. rocznicy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Na złocistej kurtynie umieszczono godło państwowe, a na tle

Po oficjalnym otwarciu nowego PDK-u odbyła się uroczysta połączona sesja: Wojewódzkiego Frontu Jedności Narodu oraz Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie – zwołana z okazji Tysiąclecia Państwa Polskiego i 22. rocznicy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

*Nowy Powiatowy Dom Kultury Tysiąclecia
im. Marii Konopnickiej*

amarantowo-białej wstęgi słowa: „Polska Ludowa ukoronowaniem 1000-letnich dziejów Państwa Polskiego”. Po części oficjalnej wystąpił Chór Ludowy Zakładów Ceramiki Budowlanej w Krubinie oraz zespół artystyczny z Siedlec.

Osobną uroczystością było oficjalne otwarcie Kina „Łydynia”, dzień później, 21 lipca 1966 roku, też tylko dla władz i zaproszo-

nych gości, m. in. z Wojewódzkiego Zarządu Kin w Warszawie. Kino „Łydynia” – trzecie wówczas w mieście, po kinach „Nysa” i „Promień” – mogło się pochwalić najwyższą I kategorią i nowoczesną aparaturą. Pierwszy seans pokazano też tylko dla notabli, a był to film „Faraon”. Kinem w ciągu 50 lat kierowali kolejno: **Tadeusz Brodecki** (1966), **Wincenty Zgliczyński** (1966–1967), **Romana Zdaniecka** (1967–1979; będąc jednocześnie kierowniczką kin „Nysa” i „Promień”), **Lucyna Tomczak** (1979–1983). Później, aż do 1990 roku, kierownika formalnie nie powołano, ale rolę tę pełniła **Wanda Kućńska** – specjalistka ds. upowszechniania filmów, jednocześnie kasjerka. Po 1994 roku repertuar układał instruktor **Andrzej Liszewski**, który kieruje Kinem „Łydynia” do dziś.

Wkrótce okazało się, że duży i nowoczesny jak na ówczesne czasy gmach ma szereg wad i mankamentów. Do sceny nie zaprojektowano żadnej garderoby, schody na II piętro były za strome (i są do dziś), piękna pracownia plastyczna ze szklanym dachem okazała się fatalna w użytkowaniu (latem było parno i gorąco jak w szklarni, a zimą lodowato; skraplająca się wilgoć kapała z sufitu). Ponadto dach budynku został zbudowany na kształt miski i po dwóch latach użytkowania, czyli od 1968 roku, zaczęło systematycznie zalewać budynek (obecnie nie zalewa dopiero od jesieni 2011 roku). Natomiast w sali kinowej źle zamontowano wentylatory (zamiast chłodzić latem nagrzewały), a na dolnym parterze, w piwnicach obiektu, długo nie mogła powstać zaplanowana kawiarnia „Jagienka”, gdyż budynek nie spełniał wymogów sanitarnych (PSS „Społem” uruchomiła ją dopiero w 1973 roku).

PDK był zakładem na własnym rozrachunku, jego budżet stanowiła dotacja z powiatu oraz dochody własne – uzyskane z wynajmu pomieszczeń lub z działalności własnej (i tak jest do dziś).

Choć na początku zakupiono maszyny krawieckie i na drugim piętrze zorganizowano najpierw kursy kroju i szycia dla dziewcząt, to powoli nowy ośrodek rozwijał skrzydła kultury. Wincenty Zgliczyński kierował PDK–iem tylko rok, w 1967 roku na jego miejsce powołano **Hannę Morawską**. Mimo otrzymanych w obiekcie tylko czterech pomieszczeń oraz czterech etatów, PDK pod jej kierownictwem zaczęła prowadzić szeroką działalność kulturalną i edukacyjną. Już w pierwszych latach powstały ciekawe kluby i zdolni mieszkańcy, zarówno młodzi jak dorośli, mogli rozwijać swoje zainteresowania i talenty artystyczne, a później podczas występów scenicznych prezentować je społeczeństwu. Jako pierwszy, 29 lutego 1968 roku, powstał Dyskusyjny Klub Filmowy (prowadził go z rozmachem warszawski krytyk filmowy Leon Bukowiecki), a rok później kolejne: Młodzieżowy Klub „Wilkołak” (1969), Klub Twórców Ludowych (w 1972 roku przekształcony w Klub Twórców Amatorów), Klub Wąskiej Taśmy (1969). Z sukcesami w całym regionie działał zespół teatralny (przeniesiony ze starego PDK–u), rozwijał się teatr poezji, teatralny zespół

Hanna Morawska, dyrektor PDK–u w latach 1967–1976

*Najbardziej znane zespoły muzyczne z czasów PDK-u:
Kolumbowie (1967–1972) i Monastyr (1974–1978)*

dziecięcy, teatr lalkowy, zespół taneczny. Wielu instruktorów pracowało społecznie, bez wynagrodzenia, a zatrudnieni na etatach nie liczyli godzin, pracując nieraz całe noce. W nowym PDK-u funkcjonowało kilka sekcji: modelarska, fotograficzna, szachowa, filatelistyczna, plastyczna, przez kilka lat działała szkoła języków obcych. Często odbywały się wystawy, koncerty, konkursy, liczne spotkania (artystyczne, okolicznościowe, polityczno-propagandowe), rodziły się zespoły muzyczne, w tym najbardziej znane: **Kolumbowie** (1967–1972) i **Monastyr** (1974–1978). PDK miał także w programie pomoc w rozwijaniu klubów kultury na terenie całego powiatu – było ich 26 i pracownicy wyjeżdżali często w teren. Ludzie wszędzie garnęli się do kultury, chcąc uciec od wszechobecnej nachalnej propagandy komunistycznej. Warto przypomnieć, że do 1989 roku obowiązywała w Polsce cenzura. Wszystkie teksty, przedstawienia, a nawet dekoracje (szczególnie na 1 Maja, czy 22 Lipca) musiały być zatwierdzane przez władze partyjne, a „smutni panowie” z UB byli w ośrodku kultury częstymi gośćmi.

Okazała nowoczesna scena w nowym PDK-u, nazywana „pierwszą sceną w województwie warszawskim”, zaczęła przyciągać też krajowych artystów, i to z „pierwszego garnituru”. Chętnie do Ciechanowa przybywały znane postaci kina i teatru (wybitni aktorzy, jak: Mieczysława Ćwiklińska, Beata Tyszkiewicz, Barbara Brylska, Wienczysław Gliniński; reżyserzy: Andrzej Wajda, Jerzy Antczak i wielu innych), literatury, muzyki, sztuk plastycznych, czy zespoły (m. in. Czerwono-Czarni, Hybrydy, Czesław Niemen, Partita, Trubadurzy, No to co, Polanie, Roma, Omega z Węgier). Swoje spektakle wystawiał dwa razy w miesiącu Teatr Ziemi Mazowieckiej, występowali też artyści Estrady Warszawskiej, Operetki, gościły słynne kabarety, zespoły muzyczne, śpiewacze, także zagraniczne. Te pierwsze dziesięć lat nakreśliły kierunki kultury Ziemi Ciechanowskiej.

WOJEWÓDZKI DOM KULTURY

W 1975 roku (16 maja) Ciechanów stał się stolicą województwa, a PDK – od 2 stycznia 1976 roku – Wojewódzkim Domem Kultury. Placówka poszerzyła swoją działalność na obszar kilku dzisiejszych powiatów, prowadząc prace instruktażowe i metodyczne w miejskich domach kultury w Mławie, Działdowie, Płońsku, Pułtusk, Żurominie, a także w 52 gminach wiejskich. Jak podaje „Życie Warszawy” z 31 lipca 1975 roku, ciechanowski WDK współpracował z 200 różnymi placówkami kultury: ośrodkami kultury, klubami, bibliotekami, świetlicami. Otrzymał oczywiście większy budżet, więcej etatów i lepsze możliwości pracy (samochody służbowe, więcej sprzętu). Przybyło dużych imprez – festiwali, przeglądów, konkursów – i to na skalę wojewódzką. Zwiększyła się liczba artystów – polskich i zagranicznych – przyjeżdżających z występami do domu kultury na Strażackiej 5. Nie sposób wymienić wszystkich imprez, ani wydarzeń artystycznych w czasie 23-letniej działalności ośrodka jako WDK-u. Wymienię tylko największe, jak: Ogólnopolski Festiwal Orkiestr Dętych OSP, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Heavy-Metal „S’trash’ydło”, Ciechanowskie Spotkania z Bluesem „Blues na Dołku”, Ogólnopolski Festiwal Sztuki Estradowej „Trema”, Ogólnopolski Konkurs Malarski „Mój pejzaż”, Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne „Kupalnocka”, Międzynarodowe Warsztaty Cyrkowe „Circus”, Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Dionizje”, Ciechanowska Jesień Poezji, Ogólnopolski Konkurs Poezji „O Laur Opina”, Koncerty Noworoczne GALA, Dni Ciechanowa, Mazowieckie Zapusty, Przeglądy Kapel Garażowych (nie licząc wielu imprez organizowanych w miastach na terenie woj. ciechanowskiego, czy wojewódzkich festiwali, przeglądów, eliminacji, konkursów – niektóre z nich przetrwały do dziś). Odbływały się również Panoramy Kultur innych krajów: Radzieckiej, Czechosłowackiej, Węgierskiej, Turnieje Miast, Wojewódzkie Przeglądy Twórczości Nieprofesjonalnej, Wojewódzkie Targi Sztuki, Dni Teatru. Do stolicy woj. ciechanowskiego przyjeżdżali

wybitni twórcy kultury polskiej, artyści – rangi Reginy Smendzianki, czy Wandy Wiłkomirskiej, gwiazdy scen polskich (Maryla Rodowicz, Edyta Gepert, Krystyna Janda, Olgierd Łukaszewicz), czy zespoły (Maanam, Lady Pank, Kombi), pisarze i malarze. To również za czasów wojewódzkich narodziły się znane ciechanowskie grupy artystyczne: **LZA „Ciechanów”**, **Teatry Plastyczne „Znak”** i **„Makata”**, zespoły muzyczne: „Sklep

WDK – lata siedemdziesiąte

*Dyrektorzy WDK-u: Edward Lewandowski (1976–1984),
Bożenna Śliwczak-Galanciak (1984–1990) i Leonard Sobieraj (1990–2000)*

Jubiler”, „Smirnoff”, „Blues Market”, czy „Cider”, zespoły tańca współczesnego „Funny” i „Amigas”, **Klub Dobrej Piosenki**, ruch kabaretowy (**Wojtek Gęsicki**, **Marek Piotrowski**), czy „Teatr Exodus”.

Wielu artystów pamięta też z czasów wojewódzkich szeroki, prężny amatorski ruch twórczy (plenery plastyczne, wystawy, aukcje i jarmarki sztuki, almanachy poezji, warsztaty artystyczne, wojewódzkie przeglądy sztuki ludowej). Z pewnością czasy wojewódzkie – trwające ponad 23 lata, czyli najdłużej w historii ośrodka przy ul. Strażackiej 5 – odznaczyły się najszerszą działalnością, największym rozmachem, a jednocześnie największymi możliwościami: kompetencyjnymi, finansowymi, czy kadrowymi. Warto wymienić dyrektorów WDK-u z tego ćwierćwiecza, kolejno funkcję tę piastowali: **Edward Lewandowski** (1976–1984), **Bożenna Śliwczak-Galanciak** (1984–1990) i **Leonard Sobieraj** (1990–2000). Każdy z dyrektorów wniósł swój osobisty wkład w rozwój kultury nad Łydynią.

ZNOWU W POWIECIE

Po reformie administracyjnej kraju i odebraniu dla Ciechanowa stołeczności wojewódzkiej – ośrodek przy Strażackiej 5 stał się znowu instytucją powiatową pod nazwą **Centrum Kultury im. M. Konopnickiej** (1 lipca 1999). Czasy powojewódzkie dla kultury stały się najtrudniejsze w historii, zwłaszcza, że rajcy miasta zrzekli się od razu grodzkości, co sprawiło, że zabrakło funduszy przede wszystkim na kulturę. I właśnie ze względów ekonomicznych, półtora roku później, **1 stycznia 2001 roku**, CK połączono z inną placówką powiatową – Biurem Wystaw Artystycznych. Nowa, podwójna instytucja przyjęła nazwę **Centrum Kultury i Sztuki im. M. Konopnickiej** w Ciechanowie. Dyrektorem został **Stanisław Kęsik**, zaś wicedyrektorem **Marek Zalewski**

(dyrektor BWA). Tandem ten kierował CKiSz dziesięć lat (2000–2010), zaś kolejny rok 2011 obowiązki dyrektora pełnił Marek Zalewski.

Po tej administracyjnej reformie CKiSz starało się realizować, w miarę możliwości, najlepsze kierunki wcześniej wypracowane. Ośrodek był nadal matczynikiem wielu organizacji pozarządowych, zespołów i grup artystycznych (rodziły się też nowe jak Rewia

Dziecięca), prowadzić festiwale (Kupalnocka, Dionizje), organizować konkursy i programy, jak Regionalny Przegląd Kapel Garażowych, Powiatowe Przeglądy Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej, czy Mazowiecki Festiwal Teatrów Amatorskich. To już w czasach podwójewódzkich działały takie zespoły muzyczne jak **Why Ducky**, **Demobil Blues**, na parterze powstała Galeria „C” (zamiast BWA), przeprowadzono remont sali kinowej z holem i toaletami.

Ostatnia zmiana nazwy nastąpiła 26 września 2011 roku – na **Powiatowe Centrum Kultury i Sztuki im. M. Konopnickiej**. Kierownictwo PCKiSz od tamtej pory, a dokładnie od 5 października 2011 roku, sprawuje dr Teresa Kaczorowska (niżej podpisana), która przeprowadziła wiele zmian – organizacyjnych, programowych i modernizacyjnych.

Dziś PCKiSz świętuje Złoty Jubileusz w dobrej formie. Po 50 latach gmach ośrodka kultury wygląda zdecydowanie lepiej niż 50 lat temu, kiedy oddawano go do użytku. I chyba najpiękniej w swojej 50–letniej historii. W ostatnim pięcioleciu budynek sukcesywnie jest rewitalizowany, z zielenią włącznie; także wewnątrz niemal wszystkie pomieszczenia i pracownie zostały niedawno wyremontowane, doposażone i udosko-

*Dyrektorzy CKiSz: **Stanisław Kęsik** (2000–2010)
i **Marek Zalewski** (wicedyrektor, a w latach 2010–2011
p. o. dyrektora CKiSz).*

LZA „Ciechanów”

Zespół „Funny”

Dyrektor PCKiSz: dr Teresa Kaczorowska (od 2011)

nalone. I – co ważne – od 15 lat cały obiekt, czyli wszystkie pomieszczenia na czterech kondygnacjach (ponad 3 tys. m. kw.) PCKiSz wykorzystuje do własnych celów.

Poza Kinem „Łydynia” (na parterze)) i administracją (zajmuje na pierwszym piętrze dawne pomieszczenia po bibliotece), PCKiSz ma dwie **Galerie: im. B. Biegasa i Z. Szczepankowskiego** (pierwsze i drugie piętro), salę kinowo-widowiskową (wciąż cenioną przez artystów, na 386 miejsc), kilka pracowni artystycznych (wokalnę, teatralną, dwie plastyczne, muzyczną, studio nagrań), dwie sale prób (z lustrami), kilka kostiumowni, trzy garderoby, archiwum. W budynku działają aż dwie kawiarnie: **kinowa „Kultura”** (z dobrą kawą, popcornem, gdzie można też poczytać prasę, książki, czy nabyć dzieła sztuki) oraz **Kawiarnia Artystyczna** (wielofunkcyjna, spełniająca rolę drugiej sceny, ale także Małego Kina „Łydynia”, trzeciej galerii, miejsce koncertów, recitali, małych form

Galerie w PCKiSz: im. B. Biegasa (parter) i im. Z. Szczepankowskiego (I piętro)

*W PCKiSz działają dziś dwie kawiarnie: **kinowa „Kultura”** (z dobrą kawą, popcornem, gdzie można też poczytać prasę, książki, czy nabyć dzieła sztuki) oraz **Kawiarnia Artystyczna** (wielofunkcyjna, spełniająca rolę drugiej sceny, ale także Małego Kina „Łydynia”, trzeciej galerii, miejsce koncertów, recitali, małych form scenicznych, wernisaży, spotkań)*

scenicznych, wernisaży, różnych spotkań). Są pomieszczenia dla organizacji pozarządowych i grup artystycznych – działa ich kilkanaście, m. in. Stowarzyszenie Pracy Twórczej, Związek Literatów na Mazowszu. Dom otacza piękny zielony teren, gdzie odbywa się wiele imprez plenerowych. Warto dodać, że PCKiSz dysponuje własnym sprzętem akustycznym, oświetleniowym (ciągle jest uzupełniany) i muzycznym

(m. in. trzy fortepiany, pianino, perkusja, keyboard, wzmacniacze gitarowe), sceną przenośną (choć bez zadaszenia), ma coraz więcej sprzętu poligraficznego (bo od niedawna samodzielnie tworzy i drukuje wszystkie niezbędne materiały wydawnicze: katalogi, plakaty, ulotki, zaproszenia). PCKiSz wzbogaciło się też ostatnio w nowy bus (na 9 osób, służy jednocześnie do przewożenia wystaw, czy sprzętu muzycznego), całodobowy monitoring, telebim na

PCKiSz obecnie

Sala kinowo-widowiskowa PCKiSz

budynku, neon *Kino Łydyńia* (w dawnej formie), nowe oświetlenie w holu i w Galerii Biegasa, internet w każdym pomieszczeniu, klimatyzację w kilku salach oraz wiele innych udogodnień.

Oferta kulturalna jest też bogata, choć uczestnictwo mieszkańców w kulturze – na wskutek rozwoju różnego rodzaju mediów oraz internetu – jest obecnie mniej masowe. PCKiSz stara się kontynuować wiele

imprez sprzed lat, ale też wprowadzać nowe, jak ostatnio: **Spotkania z Książką w Galerii**, **Letnie Koncerty „Chopin nad Łydynią”**, **Wianki**, **Narodowe Czytanie**, **Ciechanowskie Letnie Sceny Muzyczne**, koncerty Sylwestrowe, czy **Ogólnopolski Festiwal Piosenki im. U. Rzeczkowskiej**. Placówka stara się, aby każdy znalazł coś dla siebie, bazuje też na bogatym dziedzictwie kulturowym Ziemi Ciechanowskiej.

PCKiSz prowadzi przede wszystkim szeroką **edukację** w różnych dziedzinach kultury. **Tańca i muzyki** uczą zespoły: **LZA „Ciechanów”**, wraz z przyjętymi trzeci rok „oldboyami” (folk), zespoły **„Funny”** (taniec nowoczesny, w różnych grupach wiekowych) oraz **FreeStyle Football „Free Art”**, **Kapela LZA „Ciechanów”**, cztery

zespoły muzyczne (**Demobil Blues**, **Zespół bez Przesady Jazzowy**, **Blind**, **Petrified**), prowadzone są lekcje gitary, działa **Studium Piosenki**, **Broadway Jazz**, a od niedawna także **Akademia Fitness** oraz **Zumba Fitness** (prowadzą różne formy zajęć rekreacyjnych).

W dziedzinie **sztuk plastycznych** rozwija się **Koło Plastyczne „Paleta”** (w dwóch grupach wiekowych), są także zajęcia plastyczne z ceramiki, witrażu, malowania na szkło, ozdób świątecznych (dla dzieci i dorosłych). Rolę edukacyjną w dziedzinie sztuk pięknych spełnia również **szeroka działalność wystawiennicza** (ponad 30 wystaw

Teatry PCKiSz: dziecięcy „Klaspik” ...

... młodzieżowy „Rozmyty Kontrast” ...

... dla dorosłych „Alternatywy 5”

rocznie) – co miesiąc wernisaże odbywają się z udziałem artystów autorów – w dwóch galeriach oraz w Kawiarni Artystycznej, w holu, są także ekspozycje plenerowe. Ponadto organizowanych jest rocznie kilka konkursów plastycznych dla szkół z powiatu ciechanowskiego.

Obecnie w PCKiSz działa pięć własnych teatrów: dziecięcy **„Klaspik”**, młodzieżowy **„Rozmyty Kontrast”**, dla dorosłych **„Alternatywy 5”**, a także **Teatr Słowa** oraz **Teatr Tańca Fakt**. Nawiązano też stałą współpracę z **Teatrem Mazowieckim „Sieć”** (kika spektakli rocznie), agencjami, ponadto powoli, ale coraz bardziej popularne stają się retransmisje teatralne w Kinie – spektakli z największych scen świata (Narodowy Teatr w Londynie, Teatr Bolszoi w Moskwie, Metropolitan w Nowym Jorku).

Ważna w PCKiSz jest **edukacja literacka** – są to cykliczne Spotkania z Książką w Galerii, spotkania z pisarzami, warsztaty literackie, ogólnopolskie konkursy poezji („O Laur Opina”, „O Laur Sarbiewskiego”), współorganizacja imprez, jak: Ciechanowska Jesień Poezji, Międzynarodowy Festiwal M. K. Sarbiewskiego, czy Wiosna Literatury w Gołotczyźnie. Obecnie powstaje Koło Młodych przy Związku Literatów na Mazowszu.

Poza edukacją w dziedzinie kultury PCKiSz **organizuje ponad 200 imprez**

Letnie Koncerty „Chopin nad Łydynią”

artystycznych **rocznie** – międzynarodowych, ogólnopolskich, regionalnych, lokalnych. Są to: **koncerty** (gwiazd polskiej piosenki, z okazji świąt narodowych, koncerty Sylwestrowe, noworoczne GALA, Blues na Dołku, Ciechanowskie Sceny Muzyczne, recitale artystyczne); **festiwałe** (najważniejsze to międzynarodowe: Spotkania Folklorystyczne „Kupalnocking”, Festiwal Teatralny „Dionizje”, Ciechanowska Jesień Poezji, Festiwal „Chrześcijański Horacy z Mazowsza”); **konkursy** (ponad 20 rocznie, głównie dla młodych: piosenki dziecięcej, młodzieżowej, angielskiej, o zdrowiu; konkursów recytatorskich, plastycznych, wiedzy o regionie, przeglądy teatrów amatorskich, poezji, itp.); oraz wiele **innych ciekawych wydarzeń artystycznych i przedsięwzięć** – własnych, ale też organizowanych wspólnie z organizacjami po-

zarządowymi, grupami artystycznymi, samorządami, szkołami, muzeami, bibliotekami oraz innymi instytucjami, i to nie tylko z powiatu ciechanowskiego, bo współpracuje z ośrodkami kultury z Płońską, Mławą, Przasnyszem, Płocką, Ostrołką, Siedlcem, Łochowem, Warszawą (z MKiDzN, ZPAP, PISF, Mazowieckim Instytutem Kultury, muzeami, galeriami). W PCKiSz działa też Klub Seniora, Klub Filatelisty.

Ponadto PCKiSz samodzielnie prowadzi **Kino „Łydynia”** (też obchodzące swoje 50-lecie). Zostało ono w 2012 roku zcyfrowane, z funkcją 3D, z nowoczesną kasą kinową i systemem sprzedaży biletów, ponadto w styczniu 2016 roku poszerzone o drugą salę – **Małe Kino „Łydynia”** w Kawiarni Artystycznej (dolny parter). Od czterech lat liczba widzów Kina sukcesywnie rośnie. Poza seansami działa **Dyskusyjny Klub Filmowy** (w każdy

Spotkanie z Mają Komorowską w Galerii im. B. Biegasa

Spotkanie z Mają Komorowską w Galerii im. B. Biegasa

Wianki nad Łydynią

trzeci poniedziałek miesiąca, połączony z omawianiem filmu, dyskusją), **Edukacyjna Akademia Filmowa** (dla szkół), prezentowane są cykle filmowe, jak **Kino dla Seniorów, Kino dla Kobiet, Kino z dokumentem, filmy offowe, retrospektywy Festiwalu** (np. „Niezlomni, Niepokorni, Wyklęci”; „Wiosna Filmów w Polsce”). Ponadto odbywają się często spotkania z ciekawymi postaciami Kina: reżyserami, aktorami, wystawy związane z filmem, specjalne pokazy filmowe (o Katyniu, czy o Cichociemnych), konkursy z dziedziny filmu. Placówka stara się zapewnić ciekawy repertuar z licznymi premierami, dobrą informację – na www.pckisz.pl, w internecie, mediach, czy dzięki drukowanym co miesiąc „Informatorze Kulturalnym”. Na 50-lecie wydano ważną publikację „Pół wieku Kina „Łydynia”, autorstwa Ewy Krysiwicz. Warto wspomnieć, że Kino „Łydynia” wspiera Polski Instytut Sztuki Filmowej, Sieć Kin Studyjnych i Lokalnych, KinAds.

Informatory kulturalne

Obecnie PCKiSz to prawdziwe przedsiębiorstwo, to cała fabryka kultury, zatrudniająca na stałe 24 osoby (ponadto kilku instruktorów). Ciągłe ją ulepszamy i rozwijamy – dzięki wsparciu Starostwa Powiatowego w Ciechanowie, ale także w dużej mierze dzięki pozyskanym funduszom z zewnątrz, sponsorom oraz szerokiej współpracy z wieloma podmiotami. Jeszcze w 2016 roku – poza dokończeniem jubileuszowego **muralu inspirowanego dziełem B. Biegasa „Wątpliwe pytania”**, który tworzą aktualnie artyści z ASP w Warszawie (wraz z autorem projektu Michałem Kowalczykiem) – zamierzamy zainwestować w dolny parter budynku, czyli wyremontować Kawiarnię Artystyczną z Małym Kinem „Łydynia”, pracownię muzyczną ze studiem nagrań, toalety oraz hol (musimy tam założyć nową instalację elektryczną, wyciszenie, klimatyzację, wykonać szereg robót budowlanych).

W imieniu całego zespołu PCKiSz pragnę gorąco podziękować za współpracę Starostwu Powiatowemu w Ciechanowie, wszystkim sponsorom, przyjaciółom, mediom. Dziękuję artystom, zespołom i organizacjom pozarządowym, że są pod naszym dachem i uczestniczą w tworzeniu kultury małej Ojczyzny. I zawsze zapraszam gorąco w nasze progi! Zachęcam **wszystkich** do realizowania się w kulturze, ale szczególnie **młodych** – do uczestniczenia w zajęciach, konkursach, koncertach, projekcjach filmowych, w imprezach artystycznych – bo nawet krótki kontakt z kulturą i sztuką może wyrzeźbić całe przyszłe życie młodego człowieka – **z pewnością pozytywnie!** Leciwy już Dom Kultury wychował w przeciągu pół wieku wielu znakomitych artystów, wykształcił kilka pokoleń w dziedzinie kultury i sztuki oraz jej odbiorców, a miejsce przy ul. Strażackiej 5 zapadło głęboko w serca, nie tylko ciechanowian.

dr Teresa Kaczorowska
dyrektor Powiatowego Centrum Kultury i Sztuki im. Marii Konopnickiej w Ciechanowie

Letnia Ciechanowska Scena Muzyczna

Blues na Dołku

Zajęcia z zumbą

Spotkanie Klubu Seniora

Jeden z najlepszych ostatnich spektakli grup artystycznych z PCKiSz „Betlejem Polskie” (według Lucjana Rydla)

Koncert wirtuoza gitary i kompozytora Janusza Strobla w Kawiarni Artystycznej PCKiSz

Finał I Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki im. U. Rzeczkowskiej